

Disputatio medica inauguralis exhibens matronam nobilem fluore albo laborantem / [Karl Maximilian Held].

Contributors

Held, Karl Maximilian, 1680-
Slevogt, Johann Adrian, 1653-1726.
Universität Jena.

Publication/Creation

Jenae : Literis Gollnerianis, [1703]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/drpb9nkp>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DISPUTATIO MEDICA INAUGURALIS
EXHIBENS
MATRONAM NOBILEM
FLVORE ALBO
LABORANTEM

quam

SVMMI NVMINIS AVXILIO
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DN. GVILIELMO HENRICO

DVCE SAXONIAE, JVLIIACI, CLIVIAE AC MONTIVM
ANGAR. ET WESTPHALIAE &c. &c.

ex decreto illustris Medicæ Facultatis

SVB PRÆSIDIO

JO. HADRIANI SLEVOGTII,

HAEREDITARII IN Ober-Rosla/
M. D. ANATOM. CHIR. ET BOTAN. P.P.
ITEMQUE MED. DVC. PROVINC.

h.t. DECANI MAXIME SPECTABILIS

Patroni, Præceptoris, Promotoris & Hospitis sui honoratissimi

PRO LICENTIA

SVM MOS IN ARTE MEDICA HONORES
MORE MAJORUM LEGITIME IMPETRANDI

PVBlicæ ERVDITORVM CENSVRÆ

submittit

CAROLVS MAXIMILIANVS ~~Seld~~

CVNREVT HO-FRANCVS

HORIS LOCOQVE CONSVETIS

ANNO M D C C I I I . d . Jun.

J E N Æ,

LITERIS GOLLNERIANIS.

LABORANT E
VORE ALBO
MATRONAM NOBILEM
PUBLICE

D. HADRIANI SEVASTI

HISTORIA:

 Once serat Matrona nobilis, sanguine o-
phlegmatica, XXIX. annos nata, exur-
re & quietis impatientissima re famili-
ari in urbem, ubi per biennium maximam diei
partem sedendo transigebat, lacticiniorum, pi-
cium, ciborumque salforum amantissima. Post-
quam per sexennium à concipiendi & pariendi
negotio feriata, mense Aprili, Majo atque Junio
unare tributum emanere, nec tamen phænome-
na, olim sibi, cum quarta vice puellas utero gere-
ret, consuetare dire, nihilo minus tamen abdo-
men turgidulum evadere, crura interdum
dolere, circa noctem autem, cum tumore ma-
nifesto, solito graviora, simulq; anhelitum
difficiliorem reddi animadverteret; ex-
urina à Medistro corporis sui constitutionem
expiscari decernebat; qui ex hepatis vitio, hydro-
mem instare jurans, purgantibus fortioribus die
4 Julii abortum foetus masculi, XV hebdoma-
um, excitabat, in enormem terrorem miseræ
uerperæ; quæ mariti absentis, & jam diu fili-
am desiderantis, summam indignationem metu-

ens, se totam luctui dabat, ut soror ejus ex cre-
bris itineribus, ad amicos & agnatos instituta
mœrori levamen parare cogeretur. Sub finem
Augusti stillabant genitalia, post menses pauco.
materiam albam & pituitosam, idque quantita-
modica, & sine molestia notabili, usq; in Septem-
brem, ubi ea erumpentibus mensibus cedens, b-
finitis paulo copiosior ad finem Octobris exce-
nebatur, donec à menstrua purgatione rursus in-
tercepta, hac cessante, reverteretur. Continu-
batur istiusmodi alternatio usque ad Febru-
rium, ex quo tempore non mite amplius & album
sed luteum liquamen, cum morfu & genitalium
excoriatione effluebat. Urserat insuper hæc
nus molestæ pressio lumbos, pubes obtuse doleba-
totum corpus fiebat segne, facies pallida, oculi
tristes, respiratio anhelosa, appetitus vacilla-
bat, post cibum tumebat abdomen, crura plum-
bea videbantur, & foveam impressam diu re-
nebant, urina erat alba. Peteba-
tur mense Martio consilium.

L. D. B. V.

§. I.

Effectus Matronæ hujus nobilis est *symptoma excretorum*, quantitate & qualitate peccantium, quod Hippocrates passim *ῥόον λευκόν & ῥῆν γυναικῆιον*, (forsan etiam S. 84. & seqq. de nat. mul. absolute *ῥόον & ῥῆν*) Latini, eum imitantes, FLUOREM ALBUM ET MULIERUM, Germani den *weisen Fluß / den Weiber = Fluß* appellant; quando scilicet *fluidum quoddam, plus minus corruptum, à sanguine & reliquis utilibus humoribus diversum, & vel totius corporis, vel uteri saltem, partisque alicujus culpa, in vasis, poris & glandulis uterinis collectum, absque certa ætatis, temporis, aut modi exeundi ratione, per genitalia excernitur.*

§. II. Multitudo Scriptorum peperit ægritudini huic varia *synonyma* atque *homonyma*, partim ab Hoechstettero in casum I. decad. 4. p. 296 congesta, partim apud alios visenda. Quæ tamen vel (1) *nimis generalia* existunt: quando v. g. malum hoc à Bottone *Symptoma uteri in exeunte*; aut ab Aetio *diuturna uteri destillatio* salutatur: vel (2) non plus, quam supra memoratæ Græcæ, Latinæ ac Germanicæ voces dicunt: ubi fluor albus Galeno & Schneidero, aliisque *uteri rheuma, catarrhus & coryza*; Eroti vero, Mercato, Heurnio, Fernelio, Paulo, Plateio, ipsique rursus Galeno *fluxus matricis & profluvium muliebre* audit: vel denique (3) *minus propria* videntur: dum à

tero, Septalio, à Castro, Sennerto &c. *mensium ac purgamentorum uteri alborum*; à Langio & Graafio, aliisque neotericis *gonorrhoea* nomina huc trahuntur.

§. III. Retinebimus igitur receptiora *fluoris albi* atque *muliebris* vocabula, donec aptiora, & indolem ægritudinis clarius significantia reperientur. Quamvis enim per illa satis bene indicetur, ejusmodi affectum sequiori tantum sexui competere, & à quocunque fluxu sanguinis differre, sive hic sec. nat. ex utero statis mensibus & post partum, aut ex intestino recto prodeat; sive præ. nat. sub mensium ac lochiorum nimiorum, l. rectius *hemorrhagia uterina* titulo erumpat: nondum tamen, qui sola ista nomina, absque de descriptione audierit, certus est, an & quomodo fluor albus muliebris à fluxu lactis, feminisque veterum, & aquis chorii, aut isto profluvio aquoso differat, cujus Hippocrates mentionem facit, quando L. 2. de M.M. Sect. 76. §. 1. *ῥόχ ὑδατος*, & §. 5. *ῥόχ ὑδατώδεος* curationem tradit.

§. IV. Augetque hanc difficultatem diagnosticam ipse *color materia muliebris fluxus*, qui non semper exacte albus, sed, verbis magni Wedelii, Patroni & Præceptoris mei observandissimi, Pathol. S. 3. cap. 12. *modo pallidus, modo citrinus esse solet*; & secundum Hippocratis l. c. S. 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15. *modo velut urina asini aut ovis; modo albus subluteus, aut tanquam ex ovo crudo, luteus subalbidus, subluteus item & viscosus*; modo ut humor à carnibus assatis *saniosus & subcruentus* apparet.

§. V. Ne igitur vel levissimum dubium circa τὸ ὄν hujus affectus relinquatur, afferenda sunt in medium non tantum, quæ essentialiter ipsi inhaerent: sed etiam quæ postessentialia vulgo, & essentialiter consequentia, rectius, certo respectu, *precedentia & adjuncta*, aut ex eodem saltem fonte scaturientia pathemata dicuntur, morborumque pariter ac symptomatum
natu-

naturam induunt: ex quibus invicen collatis, & *causis obviis*, tam antecedentibus, quam adhuc presentibus, continentiumque naturam æmulantibus, signum pathognomonicum constituitur; ut firmiter concludi queat, nostram, vel aliam ægotam, præcise hoc, non vero alio affectu, e. g. mensibus albis seu decoloribus, aut ulcere uteri, aut gonorrhœa laborare.

§. VI. *Essentiale* autem & proprium fluori albo esse solet, ut individuum aliquod sequioris sexus, sive infans fuerit, sive adolescens, juvencula, matrona aut vetula, virgo, marita aut vidua, sterilis aut gravida, menstrua fluentia aut suppressa habens, de materia nunc tenui, aquosa, ichorosa, muriatica, nunc crassa & pituita, albumen ovi, aut pus referente, alba item aut livida, lutea, viridi, inodora, foetente, miti, acri, & mordaci, ex genitalibus parcius, largius, nunc statis temporibus, nunc sine ordine fluente, mensesque vel antecedente, vel sequente, vel omne temporis momentum interpositum occupante conqueratur. Inter *postessentialia*, quantum nostram quidem matronam attinet, occurrunt morbi conformationis & symptomata actionis læsæ, mutataque qualitatis; tumor sc. crurum oedematosus, abdominis inflatio, appetitus vacillans, respiratio anhelosa, dolor pubis, pressio lumborum, corporis segnities, crurum gravitas, oculi tristes, facies pallida; quibus urinæ quoque color albus & à naturali recedens, jungi debet.

§. VII. De hisce phænomenis notandum: (1) *Essentialia* ita esse comparata, ut nisi confessio adsit ipsius ægotæ, nemo ea facile deprehendere valeat: in primis, ubi vel foeminæ, non admodum cacoehymicæ existentes, adhuc leviter afficiuntur, ut vix ægrotare videantur: vel, ex intempestivo pudore, perire malunt, quam propriam turpitudinem patefacere. (2) *Postessentialium* in aliis adhuc *plura* occurrere: dum foeminæ nonnullæ insuper uteri procidentiam, appetitus & virium gravem pro-

prostrationem, corporis extremam maciem, aut intumescen-
tiam leucophlegmaticam, manuum inprimis & oculorum, tur-
pemque cutis decolorationem, & alias molestias, una cum mi-
ctione urinæ turbidæ experiuntur: ut in Hippocratis textibus al-
legatis, Practicorumque scriptis legere datur. (3) Hæc tamen
omnia seorsim, absque essentialibus considerata, non tam præ-
cise fluorem album, quam in genere potius cacochymiam &
crasin humorum corruptam indicare: quatenus sæpenumero
non paucæ mulieres jam dudum multa ex recitatis malis passæ
sunt, antequam genitalia infesto liqvamine madere animadver-
tunt; aliæ ab initio solo fluore muliebri correptæ, successu
temporis, tandem cachecticæ evadunt. (4) Ad constituendum
fluorem album non æque præsentiam tot ærumnarum, eo-
dem tempore, in quolibet subjecto, multo minus certum eo-
rum gradum requiri: multitudinem autem eorum, majorem-
que vel minorem acerbitem Medicum de ægritudinis *magni-
tudine, causis, prognosi & therapia*, aliisque, in sequentibus
explicandis, monere.

§. VIII. Adduximus hæc latius, ut tanto facilius perspicia-
tur, quam improprie *mensium alborum* aut *decolorum* appella-
tio fluori muliebri, supra §. 2. imposita, ipsi competat. Sicut e-
nim menses in statu naturali opus naturæ, recte & propter
generationem agentis, existunt, & ex vasis sanguiferis, statim tem-
pore, per intervalla, cum euphoria corporisque salubritate flu-
unt, quam primum foemina conceptioni apta est, iterumque
tantum non semper desinunt, quando ea vel concepit, vel per
ætatem amplius concipere nequit: Ita, quamvis omnino cre-
berrime accidat, ut naturæ intentio non minus ratione tem-
poris exernendi, quam quoad excreti humoris quantitatem &
qualitatem turbetur, *pertinent tamen*, verbis Sennerti, Prax. lib.

4. part. 2. sect. 2. c. 13. pag. 194. *mensēs decolores adhuc ad menses, & observant suam periodum, quamvis non exacte;* cum contra ea fluor albus sit res prorsus p. n. continuationi speciei adversa, orta ex causa morbifica, absque ordine fluendi, & discrimine ætatis, sæpe in corporis perniciem emergens. Quibus accedit, quod in nostra ægra hætenus lunari tributo iusti sui limites haud immutati permanferint, idque distinctos a fluore albo vices obtinuerit.

§. IX. Multo minus *ulceris alicujus uterini suspicio ideo in nostram incidet, quod ea post abortum fluore albo laborare inceperit;* jam vero Hippocrates, lib. I. de M. M. S. 88. & 89. ejusmodi morbum *μάλιστα, potissimum, ex partu & abortu* foeminas corripere scribat. Desunt enim plurima phænomena ex ulcerationis, l. c. allegata, vix fluxui muliebri, sibi relicto, tribuenda: excretio scil. sanguinis, puris, & serosæ saniei, cum foetore gravi, uteri inflammatio, dolor ulcerosus in ventre, acutus autem in pudendis & lumbis, inde ad costas, claviculas & scapulas pertingens, cephalalgia vehemens cum delirio, animi deliquium, febris cum refrigeratione & fremitu. Imo nec *πυρετός εἶδος, fluxus fulvus materia copiosa, & instar ovi putridi graveolentis*, ex Hippocratis lib. modo allegati, S. 8. recte à nonnullis inter species *τῆς εἰς λευκῆς* refertur; quia hic inflammationem matricis præsupponit, & plerasque ægras enecat: secus ac in nostro affectu usu venire solet; nisi per incuriam ægrotæ, aut sinistram medicationem genitalia ad ulcerationem deducantur; ad quam satis proclivia sunt, ut, efato Coi, subinde etiam *ἀπὸ ταυτομάτης, sponte*, ulcerentur.

§. X. Restaret jam, ut etiam ostenderemus, quam inconvenienter *Gonorrhææ* nomen præsentī ægritudini applicetur;

cetur; nisi perspiceremus, longe commodius id ipsum in sub-
jecti evolutione explicatum iri.

§. XI. Diximus, foeminas cujuscunqve ætatis & con-
ditionis fluori albo obnoxias esse. Erunt igitur hæ *Subjectum*
ut Quod: nec putamus, Hippocratem, S. i. lib. 2. de M. M.
fluxum album in senioribus magis, quam junioribus, fulvum in
utrisqve, rubrum in junioribus fieri asserentem, diver-
sum quid statuere: sed potius, in negotio comparationis con-
stitutum, de eo, quod ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ contingere consuevit,
loqui. Minime igitur audiendi sunt, qui cum Montano vir-
gines, nisi defloratæ fuerint, fluore albo non posse affici, Sen-
nerto judice, l. c. *temere & incaute pronunciant, cum causâ,*
ob quas hic fluxus accidit, in omnibus foeminis locum habere,
eaqve tales crudos humores colligere possint. Quod si vero vel
maxime adultiores nec per Aristotelis, contrarium tenentis,
autoritatem, nec per Roderici à Castro testimonium, de inte-
gerrimæ famæ virginibus, in Hispania & Germania per trien-
nium, antequam menses erumperent, hoc malum passis, sese
contra calumnias corruptionis tueri qveunt, provocandum
ipsis est ad excellentiss. Wedelium, Jac. Sylvium, Lud. Bonacio-
lum, Phil. Hoechstetterum, aliosque, qui *juniores puellas pu-*
ellulasve huic malo subjectas viderunt. Fernelius, Rod. à
Castro & Nesterus, Ephem. Germ. Dec. I. ann. viij, obs. 25.
producunt *virgunculas octennes*: Pechlinus Eph. G. D. i. ann.
9. observ. 28. duas *septennes*: Cummeus, Eph. G. D. i. ann. 3.
obs. 114. & Kolichen, Act. Hassn. Vol. i. obs. 83, *sexennem* Obste-
trix Gallica, ap. Hoechstett. *quinquennem*, notavitque D. D.
Præses in diariis suis *bimulas trimulasve*, liqvine cremori-
formi aliquamdiu pollutas: quod ipsum alii in recentioribus à
partu observarunt. Inter quos D. Gahrlied, Eph. G. D. III. ann.
7 & 8. obs. 140. puellam, *octavo ætatis die fluorem album, deci-*
mo autem cruentum feliciter sustinentem, descripsit.

§. XII. Subjectum ut Quo jam antiquissimis temporibus duplex habitum fuisse, ex Galeni lib. 6. de loc. aff. c. 5. liquet; ubi *profluvium muliebre* vocatur, quando *utero sano* existente, vel *universum corpus*, vel *aliqua* saltem ejus pars, v. g. hepar, cerebrum &c. per *ipsum* expurgatur: secus ac fit, ubi, corpore reliquo incolumi, *uterus solus* fluore albo corripitur, quem, ad differentiam prioris, Heurnius *profluvium uterinum* appellat, estque Sennertus, l. c. p. 197. totus in eo, ut ostendat, quomodo intelligatur, an *præsente totius corporis cacechymia*, *uterus adhuc sanus sit*, an vero à *parte aliqua* vitiosos humores accipiat, aut, *toto corpore* ejusque *partibus salvis*, ex *isto solo* fluxus fiat.

§. XIII. Absolveretur eqvidem ex hac hypothese uterus, certis in casibus, ab omni reatu, nec adeo injuste jam ante Sennertum Altimarus, teste Rolfincio, Med. consult. p. 911. negavisset, in *profluvio muliebri uterum affectam partem* vocari posse: nisi hoc pacto *subjectum morbi cum subjecto cause*, tam proximiori, massa scil. sanguinea, quam remotiori, visceribus puta primæ atque secundæ coctionis, manifeste confundere-
tur. Quapropter satius videtur, uterum, pro re nata, modo *subjectum primarium* vocare; quando *essentialiter* laborans *locum & focum* malo præbet: modo *secundarium* magis, respectu *foci*, ac *recipiens*; quando sc. vel *totum corpus*, vel *aliqua insignior ejus pars* mandantis munere fungitur. Quis enim mortallum uteri *substantiam, vasa, situm, connexionem & functionem* rite expendens, credat, viscus ejusmodi, quod cum visceribus primariis per nervos, vasa, membranas communio-
nem habet, ab insigni aliqua calamitate corporis eximi & integrum manere, aut absque notabili *toni sui atque mechanis-
mi* alteratione, *totius vel partis alicujus* excrementa per suam substantiam transmittere posse, quin, si omnino ab initio

per *συμπάθειαν* saltem afficeretur, postmodum tamen per *δευτεροπάθειαν* quoque ægrotare cogatur.

§. XIV. Haud patitur institutum nostrum prolixam uteri historiam, satisque erit in præsentia subjectum morbi explicanti, monuisse, matricis substantiam membraneo-musculosam, nervis, tam pro sensu, quam vigore tonico, plurimis, vasisque sangviferis, in statu sec. nat. materiam alimenti ac mensium, in præst. nat. vero causam quoque morbi materialem dispensantibus, instructissimam esse: potissimum autem innumeris glandulis *conglobatis* pariter, ac *conglomeratis* turgere: ut per *istas* lymphæ, in negotio nutritionis substantiæ uterinæ, ab alimento proximo secedens, in vasa sui nominis, ad cor tendentia, colligatur: per *has* autem ex MSea liquor, non usu quidem, substantia tamen salivæ fere similis, segregetur, parietibus internis, per ductus, poros, lacunasque humectandis lubricandisque, inserviens.

§. XV. Cum autem densiori agmine spectabiliores huiusmodi glandulæ regionem vaginæ anteriorem & urethram stipent, imposuit huic Graafius, tr. de mul. organ. c. 6. p. 438. Biblioth. Anat. *Prostatarum muliebrium* nomen, ab Herophilo, ex male intellecto Galeni capite II. libr. 14. de V. P. mutuatum, succumque, inde scaturientem, *liquorem seminalem* salutando, *Gonorrhœa muliebris fontem* ideo ibi constituit, quod, cum in viris prostatarum fluxus gonorrhœa vocetur, etiam in foeminis is eodem nomine nuncupandus sit, quatenus in utroque sexu partium & ductuum eadem fere substantia observetur, nec aliunde ejusmodi profluvium æque derivari possit.

§. XVI. Enim vero cum veteres, ex ignorantia usus ovarii, semen liquidum mulieribus tribuerint, Graafius autem l. c. his nec *fluidum semen*, quale viris contigit, nec c. 13. p. 458.

aliud

aliud præter ovum, concedat; minus accurate succum glandularum uterinarum, quem l. c. ad *generationem*. nec formaliter, nec materialiter concurrere judicat, *liquorem seminalem*, ejusque fluxum præt. nat. *gonorrhæam* appellat: quia istiusmodi termini *improprii* sunt, & nulla necessitas eos exigit, confusionesque inter authores excitant. Quippe legimus alios, cum celeberr. Etmullero, sub *gonorrhæa muliebris* titulo, *simul profluvium uterinum & muliebre* comprehendentes, illud *gonorrhæam veram* atque *mitiorem* vocare, & ex prostaticis Graafianis, leviter saltem affectis, deducere: hoc vero *notham*, magisque noxiam appellare, quod ex vitio *chylicationis* & *MSeæ cachecticæ* accersunt. Alios vero, inter quos Waldschmidium, in comm. in cas. 15. Timæi p. 545. offendimus, per *solum profluvium uterinum gonorrhæam* intelligere, illudque non ex uterinis glandulis, sed nescio quibus vesiculis seminalibus, nullibi in muliere visendis, derivatum, in *benignum & malignum* dividere, *muliebre profluvium* autem seorsim ab isto, more veterum, tractare.

§. XVII. Cognito jam subjecto primario fluoris albi, & materia ejus maxima ex parte nominata, non erit amplius arduum, immediatam causam vitiosæ ejusmodi excretionis, eamque duplicem reperire. Prior est activa, *Natura* sc. seu quod in nostro negotio idem est, *anima*, per determinatam aliquam machinam determinate agens, quæ sibi relicta, ex innata quadam intelligentia ne dicam, [cum talem brutis Philosophi denegent] an perpetuo quodam, à Divino Numine ipsi nescienti impresso conatu, ea, quæ corpori salubria & necessaria sunt, conservare, inutilia autem, quousque potest, removere studet, & à copia acrimoniaque materiæ peccantis stimulata, ad varios impetus impellitur; unde anti-

quorum facultatis expultricis irritate, & neotericorum Arabi lacesiti nomina orta sunt. Altera passiva fundatur nunc in facultate retentrice atque tono depravate auctis, nunc in iisdem debilitatis, aut penitus abolitis; vel, clarius loquendo, in structura mechanica conformatione lesa: quando fibræ glandularum, musculorum ac membranarum spasmodice stringuntur vel laxantur, aut earum unitas prorsus solvitur, ut fluida contenta vel subsistant, exitum non invenientia, tumoresque & dolores tensivos excitent; vel per poros nimis patulos, meatusque præternat. factos, inconcinne effluant.

§. XIX. Singula hæc occurrunt in nostra ægra, in cuius utero corporeque reliquo, ex causis, mox enumerandis, materia quædam peccans, cui merito nomen *cause mediate proximioris fluoris albi* tribuimus, ab initio cruda tantum & viscida generata est, quæ lentore suo promptam humorum circumductionem, ventilationem & secretionem impediens, coctiones turbavit, & stagnationes. hinc etiam per particulas suas indigestas, ab erroribus diætæ quotidie auctas, fermentationes vitiosas, novasque acrimonias salinas & sulphureas produxit, quarum inæqualis superficies & motus irregularis, elasticusque facultatem expultricem, supra descriptam, concitavit, ut per uterum, ab abortu insigniter debilitatum, non solum succus, glandularum ejus, sed simul etiam totius corporis impuritates hæctenus expulsæ sint.

§. XIX. Dum autem de *fontibus, ex quibus, & de viis, per quas* fluor albus ad genitalia venit, solliciti sumus, aliud quasi agentes, simul ipsius ortum & *materiam ex qua* denuo considerandi occasionem nanciscimur. Brevissimarum & maxime præsentium viarum tres species describit Graafius; quarum prior est ex prostaticis, ad orificium colli & meatus urinarii, duas, reliquas constituit nervoso-membranosa colli ipsi-

ipſiusque uteri ſubſtantia , ex cujus glandulis conglomeratis liquamen excrementitium in ſtatu naturali ſufficienter, in morboſo autem *abundanter* ſcaturire poteſt. Adducunt inſuper autores *humorem* nominatarum partium *nutritium*, in *glandulis vaginalibus corruptum*; nec non *lympham*, in vaſis ſuis per ambitum matricis, elegante ſpectaculo, a Rudbekio, Bartholino, aliisque, omnium nidiſſime autem a Nuckio exhibitio, diſcurrentem, & ex *ruptis corroſisque canaliculis* intra vaginæ cavum deſtillantem. Quorſum etiam ſpectat *materia iſta alba & crassa*, quam, teſte Graafio, l. c. p. 456. Hippocratem contra Ariſtotelem defendentes, in foeminarum, diu a coitu abſtinentium, vaſis ſeminariis, tubis & uteri cornibus invenerunt, & Ariſtotelicis, ſemen mulieribus denegantibus, objicere ſolent.

§. XX. Remotior harum humiditatum fons eſt maſſa ſanguinea, & quidem potiſſimum quoad *partem ſuam ſeroſam*, quamdiu ſcilicet materia effluens pura eſt & alba, aut flavescit ſaltem. Partem rubram quod attinet, videtur eam omnino huc quoque trahi a Franc. de le Boe Sylvio, ut ex Prax. l. 3. c. 4. §. 32. conſtat, ubi ita loquitur: *Quemadmodum ſanguis mutatur ſecundum naturam in foeminarum, utero gerentium, mammis, & quidem poſtremis geſtationis menſibus, in lac, idemque ſanguis, extra vaſa ſua effuſus collectusque, quin idem ad partes ulceratas delatus, præter naturam, corrumpitur in pus; ita idem mutari poteſt, cum revera mutetur, in uteri vaſis cavernoſis, & quidem itidem præter naturam, in humorem album quidem, multum tamen, tum a pure, tum præſertim a lacte differentem, adeoque ſingularem, fluoris albi nomine notum, quoniam foeminis ſolet idem ſponte effluere. Principium porro immutans non alcali, ſed acidum, ſecundum §. 31. eſſe, ex eo probatur, quod §. 36, acrimonia ſalis*
lixivi

lixivi cum *nigredine* morticina corrumpat partes, a se affectas, *acida* autem partes, in quas vim suam exerit noxiam, mutet in *substantiam albam*. Enimvero sicut ex colore nigro, quem v. g. lapis corrosivus, aut albo, quem antimonii butyrum in escharis relinquit, vix de colore floris albi firmiter concludi potest: ita nondum eo adducimur, ut sanguinis rubram molem ad hunc promiscue requiri credamus: cum probabilius sit, eam sub mensium schemate magis prodire, & tantum ad colorem floris fulvum & viridem, purisque constitutionem in casibus gravioribus & ulcerosis concurrere.

§. XXI. Venit autem *serum sanguinis* modo purum, & satis adhuc laudabile ad uterum, ibique à *maligno fermento*, undecunque contracto, deturpatur: aut à reliquorum viscerum, *pancreatis* imprimis, sec. Sylvium, l. c. §. 44. *uterum frequenter afficientis*, labe maculatum, uterum adhuc benevalentem inficit, jamdudum ægotantem autem deteriorem reddit. In quo negotio plurimum *primarum viarum* prava constitutio valet: cum in eas apertius fere, quam in alia viscera sinister usus *rerum non naturalium* suas noxas evibret. De quibus mox dicturi sumus, quamprimum, in transitu quasi, *res naturales*, prout *causarum mediatarum remotiorum* classem, subeunt, perlustraverimus.

§. XXII. Temperamentum matronæ nostræ obtigit sanguineo phlegmaticum, quod, sibi relictum, non contemnendum, sed mulieribus ad actiones, ipsis familiares, satis aptum est, moresque, sequiorem sexum maribus commendantes gignit, & proinde merito sanguineo cholericò, multoque magis pure cholericò ac melancholico præferatur: quia neutrum horum unquam immunes servavit foeminas à fluore albo, aut eodem correptas, intra mediocritatis terminos manere sivit, sed potius acerbioribus insultibus eas affligere consuevit. Versatur insuper nostra in ista

ætatum periodo, quæ alias florida audit, & reliquis fere vegetior, firmiorisque sanitatis capax existit. Ut adeo harum naturalium rerum respectu ipsa nihil metuendum habuisset, nisi à *rebus, non naturalibus ac præternaturalibus* vim passa fuisset. Harum enim pleræque, prout in historia recensitæ leguntur, ita comparatæ sunt, ut in ejusmodi crasi MSneæ, ubi particulæ activæ Θ no Φ ææ non plane sui juris sunt, sed sub dominio serosarum quodammodo detinentur, & circulatio non admodum citata, calorque vitalis nimis blandus est, facile coctiones in visceribus turbent ac remorentur, unde *humores crudi* cumulantur; qui in *vappam* partim degenerant, partim *acidum & acre* quid concipiunt, & hinc tumores, stagnationes & decubitus ad partes debiles, fermentationes, item & irritationes, dolores, & corruptiones partium solidarum efficiunt.

§. XXIII. Amplissimam equidem *occasionem* malis hisce *ingens & subitanea diætæ mutatio* suppeditavit; dum nostra loco aëris liberrimi ruris patrii, urbanum, mille hominum & brutorum vaporibus, rerumque aliarum ingratis effluviis refertum, per integrum biennium haurire coacta, genus insuper vitæ, à teneris ambulatorium, cum tædioso, morborumque feracissimo sedentario commutavit, crebriusque simul lacticiiniis, piscibus ac cibis salsis usa fuit, unde chylum crudum, sanguinem viscidum acrem, & ad *πνευμάτωσι* ineptum, totumque corpus languidum, & injuriis morbofis resistendi ineptum reportavit. Multum tamen obstat, quominus hisce *diætæ transgressionibus* solis omnem culpam injungamus: cum persuasissimi potius simus, nostram alias *haud illaudabili temperamento in puncto ætatis optimo* præditam, aut prorsus calamitates hasce, ipsam jam graviter prementes, *evitare* potuisse, aut eas *mitiores saltem experturam* fuisse; modo

C non

non per nefandæ pravitatis catharticum *abortus* concitatus, per hunc autem *uteri tonus* enormiter læsus esset.

§. XXIV. Cum enim non una *fluoris albi* causa sit, & quæcunque corporis, vel leviter catochymi humores vehementer exagitant, acrimonia fermentativa armant, & sic eos ad exercendas irritationes aptos reddunt, *ῥόον λευκόν* excitare valeant; omnino etiam *purgantia fortiora*, imprimis ex *belleboro albo*, *granis cæidiis* & *tilli*, aut *elaterio*, similibusque *drasticis*, agyrtis atque medicastis familiaribus, parata, censum huncce subeunt. Præcipitaverunt enim talia in nostra ægra non solum humores corruptos, sed etiam quos ex bonis atque utilibus, per facultatem suam fermentandi, inutiles reddiderunt, ad intestina; & quia rectum uterino collo immediate alligatum est, in hoc etiam spicula sua acria, elastica evibrarunt, ejusque & uteri ipsius fibras musculosas, vasa & glandulas irritando, humoresque concitando, per dolores, spasmodicasque contracturas, foetum masculum intempestivè expulserunt, eoque ipso uteri tonum vehementer debilitarunt, & simul naturæ viam monstrarunt, per quam se ab excrementitiis humoribus impofterum liberare posset. Cum enim, inquit Rolfincius, l. c. p. 613. *uterus, vi legis, in republica microcosmica sancita, ordinatus sit ad omnem superfluum sanguinem in hoc sexu recipiendum, & extra corpus amandandum, omnino etiam hoc, quod vitiosum erat naturæ, quasi aliud agens, recipit ac transmittit. Hanc actionem juvat situs hujus partis ad recipiendum conveniens, debilitasve ex continuo humorum vitiosorum affluxu orta.*

§. XXV. Hisce omnibus memorabile pondus ex pathematibus animi & corporis accessit. Sunt enim, secundum Sylvium, l. c. §. 38. & 39. *terror inopinatus & grandis, animique mæror gravis & diu protractus, acidi & austri productores as-*
sidui

*fidui & certissimi, florisque albi potissima ac frequentissima causa, & dum vigorem caloris vitalis ille dissipat, hic vero sup-
primit, ambo functiones principes pessundant. Quibus equi-
dem ægrota soror per crebra itinera & conversationem cum
agnatis mederi studuit: sed irritò successu, & effectū magis
noxio, quam salutari. Quamvis enim omnino suavia collo-
quia prostratum animum erigere, spiritusque spe factorum
latiorum serenare quiverint, motus tamen in rhedis succus-
sorius corporis, per diuturnam quietem, & cibos haud omni-
no bonos cacochymi redditi, non potuit non humores pra-
vos ad uterum, ex abortu viribus tonicis spoliatum, & hinc
ad recipiendos quoscunque advenas dispositum, deri-
vare.*

§. XXVI. Fuit autem *quantitas* materiæ excretæ ab
initio modica, ipsorumque mensium etiam tunc *solito pauci-
or*; quia post abortum uterus cum lochiis multum sanguinis &
materiæ peccantis egresserat. Postmodum autem, ratione
menstruæ purgationis quidem, natura in consuetum ordinem
rediit, sed fluor albus procedente tempore *largior*, & tandem
quoque flavus, acris & corrosivus redditus est. Cum enim
nullis medicamentis naturæ suppetiæ latae, & contra ea im-
probæ diætæ lapsus continuati sunt; necessario indies post co-
ctionis primæ læsionem, secunda etiam & tertia magis ma-
gisque vitiata, et hinc massa sangvineâ cruditatibus viscidis
phlegmaticis, salinisque austeris, acidis onusta, spiritibusque
depauperata fuit: unde totius corporis habitum ad *cachexi-
am* propius accessisse, præter supra recitata conformationis
vitia, reliqua facultatis vitalis, animalis & naturalis, nec non
mutatæ qualitatis symptomata clare testantur.

§. XXVII. Tota enim *machina est segnis*: ob defe-

Stum elateris, musculos, membranas & reliqua motus organa actuantis, quem subtilissima nervorum lymphæ, cum sanguinis particulis salinis volatilibus ac sulphureis, id est, *spiritus animales & vitales* alias constituunt. *Crura plumbea* videntur & *tument œdematosè*: istud fit ob rationem allatam; hoc autem, quia tardius inde resurgens lymphæ, in poris musculorum & cutis subsistit, à quibus *tonice sursum reprimi* debebat. *Lumbi moleste premuntur*, *pubesque obtuse dolet*: quatenus serum in ligamentis uteri & prostaticis, reliquis quæ istarum regionum glandulis collectum, mole sua *tensiones* excitat, donec per moram fermentescens, & ab evolutis magis salibus & sulphure *acrius tinctiusque* redditum, cum morfu ex arrosis genitalibus expellitur. *Facie pallor, oculorumque tristis obscuritas* præsupponunt *causam privativam*: ille quidem absentiam sanguinis tenuis, qui capillaria cutis vascula subintrare debebat: hæc vero inopiam spirituum, alias per turgescentiam humorum, tunicarumque explanationem, splendorem oculis conciliantium. *Respiratio est anhelosa*: quia massa sanguinis *crassior* per pulmones ægrius procedit; aut simul bronchia nonnulla à lymphæ viscida oppilantur.

§. XXVIII. *Appetitus vacillat*: est enim ventriculus ita comparatus, ut non tantum ciborum desiderium amittat, quando substantia ejus vitio quodam organico aut intemperie laborat, aut fermentalis lymphæ à nimio humido *diluitur*, à viscido vero pingvi ac terreo *obtunditur*, vel denique à sale contrario *destruitur*: Sed cum reliquis etiam partibus corporis tam manifestam *συνπείθειαν* exercet, ut, illis dolentibus, ipsi quoque male sit: acciditque quotidie, ut subito appetitus pereat, quando ab ira vel gaudio spiritus dissipantur, sive aliorum vocantur; à terrore autem & luctu figuntur & sup-

& supprimuntur. Pauciora quoque subinde expetuntur alimenta quando circulus humorum tardius procedit, calorque minus hinc vorax est, nec ἀδελος διαπνοή multum dissipat. Id quod in nostra imprimis locum invenire videtur. *Abdomen tumet post pastum*: à flatibus scil. intestinorum, ex mala chy-
lificatione orientibus. *Urina alba* notat coctionem debilem, insufficientemque secretionem utilium particularum ab inutilibus.

§. XXIX. Ex hæcenus allatis jam facile est definire, quonam in loco negotium valetudinis Matronæ nostræ versetur, & quale *prognosticum* ratione *eventus*, *durationis*, atque *modi eventus*, formandum sit. Cum enim totus ambitus hujus ægritudinis in *tres gradus* distingvatur, unusquisque horum ex *certis phenomenis cognoscitur* non solum, sed etiam *prædictiones* suas habet. Primus est *levissimus*, ubi genitalia potissimum à *causa externa*, v. g. frigore, balneo, partu; nec non à medicamentis, intempestive usurpatis, aut animi affectibus, &c. *intemperiem* aliquam & *debilitatem* contrahunt, advenientemque liquorem glandularum in materiam fluoris albi convertunt. *Ferunt hoc malum*, inquit Sennertus, l. c. p. 197, *si moderatum est*, nullaque *graviora accidentia adjuncta habet*, *fœmina sæpe diu satis*, *sine insigni incommodo*. Secundum Hoechstetterum, l. c. p. 198. *nescit moderatus fluor mala accidentia*, *sed in sanis fœminis ac virginibus multis annis innoxie fluit*. Ubi per *sanas* intelligimus, in quibus vel *uterus solus*, absque fermenti venerei, similisque maligni culpa, locum & focum præbet: vel impuritates quædam ex corpore, nondum cacochymico, à solo *robore naturæ*, quasi per *crisin*; aut, quod Platerus observavit, a *catbarético* ad partem hanc, excretionibus alias destinatam, derivantur, quæ, præter molestam humectationem, nullam fere afflictionem afferunt,

medicamentisque & bonæ diætæ, *spatio unius mensis*, imo citius cedunt.

§. XXX. Quodsi enim fluor albus cacochymia totius, aut viscerum quorundam corruptorum soboles est, ut cum dolore, & symptomatibus, in nostro casu obviis, similibusque contingat, tunc is *in gradu medio* consistit, duratque sæpe diu per multos menses; & nisi optima diætæ ratio, iustusque remediorum usus intercesserit, præcipitat ægras in gradum tertium, ubi corpus cachecticum & uterus ulcerosus se mutuo corrumpunt: donec vel lenta tabes, vel hydrops, cum animi defectionibus ac convulsionibus foetentissimo squalori & vitæ miserrimæ finem imponunt.

§. XXXI. Nostram autem bene sperare jubemus, cum nec *etate* sit *profecta*, quæ, ob caloris nativi debilitatem, vix ad sanitatem redire sinit; nec à causis internis magis, quam externis laborare inceperit; nec etiam symptomatibus admodum atrocibus subjiçatur. *Tarde* autem nisi ad antiquum vitæ genus reversa fuerit, pristinum vigorem recuperabit; qui tamen insigniter promovebitur, quamprimum *massa sanguinea à cruditatibus repurgata*, uterusque *una cum primis*; viis roboratus, & ad conceptionem aptus redditus fuerit.

§. XXXII. Ut vero curatio recte atque feliciter procedat, ante omnia *diætæ* iustum regimen constituere decet. Vitabit igitur ægra sedulo *frigus*, nec eidem temere *pedes* & *partes inferiores* corporis exponet: cujus noxas in præsentia verbis Sylvianis, ex §. 42. l. c. describemus. Notandum, ad *fluoris albi productionem* affici aliquando etiam uterum immediate à frigore externo, tum in puberibus fluxum muliebrem sistente, aut saltem minuente: tum nondum puberibus, nec proinde fluxum dictum adhuc passis, uterum ipsum ita vitiantem, ut facilius copiosiusque, quam decebat, secedat sistaturque

in ipso pars sanguinis (serosa) acidior, quæ ibidem fermenti praxinaturam induens, sanguinem (chylosum,) ad uteri nutritionem continuo allabentem, paulatim postea corrumpat, & (cum succo glandularum uterinarum) in humorem, pituitæ similem mutet, qui nutriendo utero inutilis effluat plerumque, notatumque fluorem album producat. Veritatem hujus asserti calculo suo approbat celeberrimus Valentini, quando in epistola elegantiss. Dec. 2. Ann. 2. Eph. G. annexa, p. 469. tenerioris texture Veneres subligaculis & femoralibus subtus se munire jubet. Nocet etiam calor intensior, humores aut impetuose fundens, aut per sudorem nimium inspissans: unde à plerisque Practicis usus thermarum leucorrhœosis interdicitur: ex quibus tamen Hoechstetterus l. c. p. 341. & Riedlinus p. 164. linearum, ann. 1695, Grumbadenses excipiunt, quod hæ propter virtutem uterum expurgandi, aperiendi & roborandi, fluiori albo dedicatæ credantur.

§. XXXIII. Ex cibis jam in casu nominati sunt, quoniam nocuerint, quibus omnes dyschymi & dyspepti, nimisque acres & austeri, aut cito fermentescentes ad latus ponendi, iisque contrarii eligendi sunt. Præ reliquis autem audiunt *acida* male apud Sylvium, §. 41. l. c. ut ab eorum usu frequentiori in Belgio fluioris albi frequentiam deducat. Id quod tamen cum grano salis accipiendum est; cum aliquas, à malo hocce diu confligentes, non sine successu ad acidulas ablegatas fuisse, literis consignatum legamus. De somno & vigiliis nihil addimus, cum non minus ista, ac motum & quietem ita modificari deceat, ne humores vel in vappam abeant, vel intempestive turbentur, spiritus autem frustra discutiantur aut subtilitatem suam ac elaterem amittentes, esse desinant, quod fuerunt. Cum menses typum suum hætenus retinuerint, nihil circa ipsos movendum est, sed sedulo dispiciendum, an
primæ

primæ & secundæ coctionis egesta ingestis respondeant. Ex animi affectibus nostram *duplex* mœror torquet. Quippe luget filium, imprudenter perditum, metusque sterilitatis ipsi ex fluore albo à non nemine incussus est. Enimvero modo ex morali philosophia orbitatis dolor per inmutabilitatem fati, aut alia argumenta, lenitus fuerit, nos facili negotio spe fœcunditatis animum ejus erigemus, denuo Sylvium l. c. §. II. in testimonium adducturi, negantem, alium, præter acerbiores hujus mali gradum, concipiendi facultatem nobesse. Deinde ostendemus exempla, mitiori gradu affectarum, quarum aliis fœcundus coitus sanitatem reddidit; alias vero fluor albus, quamdiu uterum gesserunt, sine noxa comitatus est; quod ipsum gemellas gerentibus familiare esse, ex Etmüllero discimus.

§. XXXIV. Cum per decentem rerum sex non naturalium ordinationem *indicationi præservatorie* maxima ex parte satis factum sit, restat, ut secundum leges *Curatorie* corpus à pravis humoribus purgetur, acrimonia irritans temperetur, partesque mandantes pariter ac recipientes roborentur, ne porro gignant materiam peccantem, aut genitam promiscue recipiant, inque pejor mutent.

§. XXXV. Ex Chirurgia, si *frictiones* dorsi, lumborum, ingvinumque, imo & crurum cum pannis calidis, tamahaca, gummi elemi, succino & mastiche infumatis, exceperis, parum auxilii nostræ promittere possumus. Habebunt contra ea nonnunquam in aliis venesectione & cucurbitulæ, aut fonticuli suos usus: prout istæ vel subitaneis ejusmodi tardisque imminutionibus ac derivationibus humorum adsueta sunt; vel rei necessitas & urgens plethora, scorbutus, obstructio mensium, dolor, anxietas etc. eos exigit, Venæsectioni adversos vide Semmertum, l. c. p. 201. Rolfin-
cium,

cium, Ettmullerum aliosque; faventes autem, certis tamen sub limitationibus, præter multos veteres, Excell. Wedelium, Sylvium, Sydenhamium, Waldschmidium.

§. XXXVI. Ex pharmaceutico fonte larga messis remedium sese offert, ex quibus, omnium fere consensu, *evacuantiæ* primum locum obtinent, ut in proverbium abierit: *qui bene purgat, bene curat*. Comprehendimus autem sub his, non tantum, quæ per vomitum ac alvum operantur, sed etiam *sudorifera, diuretica, salivam moventia*; quibus junguntur ac interponuntur *absorbentia, temperantia, aperientia, balsamica*, ut & externa, *cataplasmata, frotus, collutiones, suffitus, pessi*, apud Hippocrat. l. 2. de M. M. S. 71. & seqq. descripta. Circa adstringentia, quibus ignarum vulgus, nimium quantum, secundum principia Methodicorum per contraria procedendo, favet, salubriter monet Rolsincius, l. c. p. 910. *ab iis non esse incuandam curationem*. Reddit enim sinister eventus ea suspecta; cum uxor Boëthi, apud Galenum, tumorem ventris, instar gravidæ, ab adstringentibus reportaverit. Matrona honesta, à Rolsincio descripta, à succo prunorum Sylvestrium, & balneo, ex decocto alchimillæ parato, syncope hysterica; & rursus alia, à Winclero, Eph. G. D. I. An. 6. p. 141. notata, ex balneo aluminis & vitrioli phthisi lethali correpta fuerit. Quod ipsum probe notandum in lectione Hippocratis, qui passim talia æque ac purgantia, absque cautelis & justæ occasionis definitione, habet.

§. XXXVII. Non incongruum, sed consuetudini receptæ conforme potius esset, prolixam Medicamentorum seriem cum formulis & regimine instruere. Enimvero gratius, ut spero, officium præstabo Praxeos Medicæ Candidatis, si ex quorundam fama celebrium Virorum monumentis methodum, quâ isti in fluoris albi curatione, cum successu, per experientiam confirmato, usi sunt, proposuero, eiqve totum

curationis Matronæ nostræ processum, ex Diario DD. Præsidis excerptum, subjunxero: ut uno intuitu, quid factu opus sit, perspiciant, nec diu circa materiæ medicæ selectum, omnibus fere Neo-Practicis arduum & obscurum, dubii fluctuare cogantur.

§. XXXIIX. Neutiquam tamen uni vel alteri alteranti medicamento soli fidendum est. Quandoquidem, si e. gr. Lanzonus, Eph. G. D. iij. Ann. 1. p. 58. viduam nobilem per frequentem usum *sirubi coralliorum Querc.* à diuturno fluxu liberatam; aliam vero usu *tincturae corallior. & pulvere terra sigill.* sanatam vidit: in priori certe non soli *sirubo* effectus omnis tribuendus, sed reliquis etiam multis, frustra, ut dicitur, *remediis tentatis*, aliquid tribui debet. In altera vero plus fortunam, quam artem valuisse videtur.

§. XXXIX. Tutius igitur erit, methodum Poterii, cent. 2. c. 7. p. 144. à celeberrimo Frid. Hoffmanno approbatam, & doctissimis notis illustratam sequi: quando fluoris albi inveterati gradum, extremo proximum, sequente ratione, felicissime aggressus est. Ab initio dedit infusum ex agarici ʒj ʒj, c. ∇ artemis. s. q. paratum, & ʒv Elect. diaphœnic. roboratum. Post hoc bibit ægra bis in die ʒvj decocti artemis. matricar. meliss. absinth. pont. calendul. beton. & pimpinellæ: quo consumpto, denuo purgata fuit infuso, ex ʒiij rad. bryon. cum decocto, modo memorato, & elect. de succ. rosar. solutivo & diaphœnic. ā ʒijʒ concinnato. Tandem usa est quotidie tribus pilulis, ʒij pendentibus, ex gum. ammon. popanac. myrrh. mastich. ā ʒj, agaric. trochisc. ʒiv, scammon. spagyr. ppt. ʒij, croc ♂ reverb. ʒij, hæmat. ʒʒ, macis. eff. succin. ā ʒʒ, invicem mistis, & cum sir. de artemis. l. a. formatis.

§. XL. Alterum exemplum curationis invenitur apud Timæum à Gilden-Ree/ libr. 4. c. 15. ubi mitior fluoris gradus

dus nequaquam ex voto illustrissimam Personam deseruit,
 quamvis, præter commodam diætam, *preparantia*, *cathartica*,
sudorifera, *roborantia*, *balsamica*, *uterina* data essent: do-
 nec pulvis Autoris *specificus*, ex magist. osteocoll. ʒij, carneol.
 ppt. ʒiʒ, corall. rubr. ppt. margarit. ppt, terr. sigill. Strigens, mastich.
 gum. arab. tormentill. ā ʒj, taleol. porc. ppt ʒij, constructus, cum vi-
 no rubro, per aquam filipend. diluto, propinaretur. Citius autem
 sine dubio hodie negotium sanationis ad finem perduceret, qui me-
 dicamentis, ab Excell. Wedelio in not. ad casum Timæanum, cum au-
 ditoribus gratiosissime communicatis, istud aggredieretur. Nimirum
 pro scopo evacuandi: R Extr. agar. rhabarb. gialap. ā ʒʒ, mag. g. g.
 croc ♂ saccharini, ā g. iij, olei anis. g. j. Inter alterantia stant ibi se-
 quentia: R Elix.uterini, ʒij, ess. travmat. ʒj, anod. ʒʒ. M. D. mane
 & vesperi. R Succin. alb. ppt. ʒj, ebor f. Δ, matr. perlar. ā ʒʒ, mag.
 lap. ʒ, castor. ā ʒj, ʒ succ. alb. rectif. gt. ij. M.F.P. pro 6 dos. R Puv.
 absorb. Wed. (pag. 114. Opiol. descripti) antim. ♂ cachect. ā ʒʒ, lap.
 hæmat. ppt. corall. ppt ā ʒj, laud. op. grj. M. F. P. pro 6 dos. R Rad.
 rub. tinct. cichor. sarsaparill. ā ʒiij, fol. meliss. rosmar, agrimon. cha-
 mædr. puleg. flor. galeops. ā mʒ. cheiri, ros. rub. ā pij, rasur. lign. sas-
 safr. santal. flav. ā ʒj, cort. lign. sancti, ʒij, croc. ʒj, vel ʒʒ, incis. con-
 tus. gr. m. inf. c. vino.

§. XLI. Præter hæc securissima pharmaca, laudat cele-
 berr. Ettmullerus, part. 3. Prax. cap. 5. salia volat. oleosa, terebin-
 thinam, bals. sulph. antim. diaph. os sepia, mandib. luc. pisc.
 putam. ovor. &c. Nec non externe infusus, formenta & in-
 jectiones; repudiatque contra ea *purgantia* per *inferiora*, una
 cum *venesectione*, ab aliis concessa; conceditque rursus ab aliis
 prohibita, *acida* scilicet, *usum veneris*, ac *balnea adstringentia*,
 sed blanda. Celeberrimus Waldschmidius, in Prax, med. ratio-
 nal. p. 104. præscribit pilulas ʒles, ʒlia, ʒnina; & in notis ad
 casum 15, libr. 4, Timæanum, p. 547, pilulas, quibus Comitissam
 à se restitutam esse affirmat. R fecul. bryon. castor. asa foet.
 ā ʒʒ, sal. succin. corall. Jovis, ā gr. xv, c. gum. galban, soluto in

vit. mulier. F. Pilulæ min. quæ deaurentur, vel fol. D obducantur, ad vitandum foetorem. Dentur singulis horis vespertinis ante cubitum, & horis matut. cum sequente vehiculo: R̄ ∇ lignor. in cap. de catarrh. descript. ℥iij, splenetic. Schroed. ℥iβ, balsam. embryon. ℥β. M.

§. XLII. Ne vero Sydenhamium, *acutissimum*, ut ab admiratoribus suis vocatur, *practicum*, intactum præteream, adscribam ex opusculorum ejus, p. 708 & 709. totam curationem fluoris albi, quam jam p. 388 & 389 iisdem fere verbis Diabeti opposuerat. Mittatur sanguis è brachio, ad ℥viii. R̄ pil. coch. maj. ℥ij, castor. gr ij, bals. peruv. gt iij. F. pilulæ 4, cap. hora matutina, super dormiendo, repetanturque per duas alias vices, interponendo diem unum vel alterum, pro ratione virium. R̄ ∇ rutæ, ℥iv, bryon. compos ℥ij, sacchar. crystall. q. s. F. Julapium. Cap. cochl. iij vel iv. in omni langvore. Deinde aggrediatur usum sequentium. R̄ Theriac Androm. ℥iβ, conserv. flaved. cort. aurant. ℥j, diascord. ℥β, Zinzib. & nuc mosch. condit. ā ℥iij, pulv. è chel. canceror. ℥iβ, cort. exter. granat. rad. angelic Hispan. corall. rubr. ppt. trochiscor. de terr. Lemn. ā ℥j, bol. arm. ℥ij, gum. arab. ℥β. c. s. q. Sir. de ros. sicc. F. Elect. de quo sumat ad magnit. nuc moschatae, mane, hora quinta, pomerid. & nocte, per mensem integrum, superbibendo sequent. infusionis cochl. vj. R̄ rad. enul. campan. imperat. angelic. calam. arom. ā ℥β, fol. absinth. Roman. marrub. alb. centaur. min. calamenth. vulgar. salv. siccae, ā mj. bacc. junip. ℥j, incidantur minutim, & infundantur in vini canarin. ℔iv, stent simul in infusione frigida, colentur tantummodo tempore usus.

Processus Curationis, à D. D. Præside institutus, & verbotenus ex Diario ejus excerptus.

Mens erat in principio per *vomitorium*, passim ab autoribus in simili casu laudatum, præmisso digestivo aliquo, primas vias expurgare: verum cum ægram non magis à præsentissimo mortis periculo, quam vomitorio abhorrere, & præterea nec pilulis uti posse, diceretur; præscrib. die 16 Martii, species laxantes, aperientes & ro-

& roborantes pro nodulo, (non obstante sinistro quorundam de ejusmodi formulis, et per ἐπιχειρῶν operantibus remediis, iudicio, per Præceptorum meorum exempla, propriamque experientiam obtundendo) una cum Mistura quarundam essentiarum.

℞ Rhab. or. ʒß, 5 aperient. zedoar. ā ʒj, fol. fennæ, s. ft. ʒß, menth, meliss. rosmar, ā mj, sem. cartham. ʒij, anis, foenic. costi arab. cinnam. cort. aurant extim. ā ʒj, limat ʒß. incis. contus. gr. m. D. in Charta. S. Exzierende species, in einen Säcklein in 3 Nösel guten Wein zu hengen / davon des Morgens umb 7, und nachmittags umb 4 Uhr / ein Weinglas voll zunehmen.

℞ Ess. succin. ʒiß, lignor. aloës, myrrh. ā ʒj, anis, foenic. ā ʒß. M. D. S. vermischte Essentz, davon Vormittag umb 10 / und Nachts umb 9 Uhr / 30 Tropffen in Bier zu nehmen.

Cum die 28 Martii Ægra de aucto fluore, & excoriatione genitalium, morsuque intolerabili materiæ exeuntis conquereretur, alvumque quotidie quater vel quinquies solutam habuisset: ideo nodulo laxanti alius, *alterans magis*, misturæque consumptæ novæ paulo penetrantior, una cum Electuario substituebantur: genitalibus autem per fotum emplastrumque prospiciebatur.

℞ Fol. rosmar. mj, menth. meliss. flor. melilot. alb. galeops. hormin. ā pj, cinnam. flav. cort. aurant. macis, sem. anis. foen. ā ʒj. incis. contus. gr. m. D. in Charta, S. Species in alten Wein zu hengen / davon täglich nach Belieben ein paar Gläser voll zutrinken.

℞ Ess. succin. bals. Capaib. castor, lignor ā ʒj. ❧ *, ʒß. M. D. S. vermischte Essentz, davon Vormittag umb 10, und Nachmittag umb 5 Uhr / 30 Tropffen in Bier zu nehmen.

℞ Succin. ppt ʒij, ras. ebor. antihect. Pot. ʒ ʒl. cachect. Ludov. spec. dianthos, diarrhod. Abb. ā ʒß, conf. rosmar. menth. theriac. ā ʒij. M. & F. c. f. q. firub. de artemis. elect. D. S. Lattwerge auf 5 oder 6 mahl / alle Morgen zu nehmen / darauf ein paar Löffel voll Dvitten oder Zimmet-Wasser zu trincken / und eine Stunde gelinde zu schwitzen.

℞ Herb. hormin. matricar. flor. millefol. verbasc. rosar. rubr. melilot. malv. ā mj, rad althææ, ebuli, ā ʒß. incis. contus. gr. m.

D 2

D. S.

D. S. Kräuter in zweyen Säcklein in Kobent zu kochen/und wechsels-
weiß an die Gebuhr zu legen: mit der Brühe können die verwun-
den Derter offit gewaschen werden.

Rz Empl. de bacc. lauri 3ß, Galban. elect. tacamahac. ladan.
ā 3ij. M. & c. f. q. 80 myrtin. F. Empl. ext. super alutam. D. S. Mut-
ter, Pflaster/ davon die eine Helffte in das Creutz / die andere in
Schooß zu legen.

Die quarto Aprilis magnis encomiis electuarii & fots
utilitates efferebat, & notabiliter ab isto per sudorem corpus
allevatum, ab hoc vero atroces genitalium dolores prorsus mitiga-
tos esse. Essentiam autem insignem nauseam & multos ructus ex-
citasse, nec semet castoreum infusumque, cum vino paratum, amplius
ferre posset. Hinc, si omnino herbarum usu porro opus sit, se
cerevisiæ potius medicatæ descriptionem petere: talem enim apud
suos magno in usu esse, & passim à mulieribus commendari.

Annuebam petito, & cum commendatione repetitionis ele-
ctuarii essentiaque primæ, sequentia pro cerevisia medicata ordina-
bam.

Rz Fol. rosmar. menth, meliss. matricar. scolopend. ā mj. ab-
sinth. pont. Flor. millefol. melilot. alb. galeops. hormin. ā pij, ra-
sur. lign. sassafras, juniperi, ā 3ij, caryoph. aromat. 3ß, incis. contus.
gr. m. D. S. Kräuter/ zu einen Eymer jungen Bier.

Die 12 Maji audiebam, menses, die 28 Aprilis erumpentes, suf-
ficienter usque ad 3 Maji fluxisse. Abstinerat Matrona, iis præsen-
tibus, à medicamentis; postmodum vero eadem reasumpta juxta præ-
scriptam normam adhibuerat, non sine manifesto successu, & rede-
untis sanitatis indiciis. Neque enim fluxus albus ultra modum am-
plius urgebat, nec lumbi atque pubes, nisi per intervalla magna, do-
lebant. Unde tantam de mox recuperanda secunda valetudine spem
concupiebat, ut solam cerevisiam medicatam sufficere, nec porro na-
turam medicamentis onerandam esse reputans, vix ad ulteriorem es-
sentia & electuarii usum, alternis saltem diebus per unum alterum-
que mensem adhuc continuandum permoveri posset. Liberabatur
igitur vix ante Septembrem omnimode: ex quo tempore con-
cipiebat, sanaque & salva vivebat.

F I N I S.

HISTORIA.

 Once ser at Matrona nobilis, sanguineo-
phlegmatica, XXIX annos nata, ex ru-
re & quietis impatientissima re famili-
ari in urbem, ubi per biennium maximam diei
partem sedendo transigebat, lacticiniorum, pi-
scium, ciborumque salforum amantissima. Post-
quam per sexennium à concipiendi & pariendi
negotio feriata, mense Aprili, Majo atque Junio
lunare tributum emanere, nec tamen phænome-
na, olim sibi, cum quarta vice puellas utero gere-
ret, consveta redire, nihilominus tamen abdo-
men turgidulum evadere, crura interdum
dolere, circa noctem autem, cum tumore ma-
nifesto, solito graviora, simulque anhelitum
difficiliorem reddi animadverteret; ex
urina à Medicaastro corporis sui constitutionem
expiscari decernebat: qui, ex hepatis vitio, hydro-
pem instare jurans, purgantibus fortioribus
d. 24 Julii abortum foetus masculi, XV hebdoma-
dum, excitabat, in enormem terrorem miseræ
puerperæ; quæ mariti absentis, & jamdiu fili-
um desiderantis, summam indignationem metu-

ens, se totam luctui dabat, ut soror ejus ex crebris itineribus, ad amicos & agnatos institutis, mœrori levamen parare cogeretur. Sub finem Augusti stillabant genitalia, post menses paucos, materiam albam & pituitosam, idque quantitate modica, & sine molestia notabili, usq; in Septembrem, ubi ea erumpentibus mensibus cedens, his finitis paulo copiosior ad finem Octobris excernebatur, donec à menstrua purgatione rursus intercepta, hac cessante, reverteretur. Continuabatur istiusmodi alternatio usque ad Februarium, ex quo tempore non mite amplius & album, sed luteum liquamen, cum morfu & genitalium excoriatione effluebat. Urserat insuper hætenus molesta pressio lumbos, pubes obtuse dolebat, totum corpus fiebat segne, facies pallida, oculi tristes, respiratio anhelosa, appetitus vacillabat, post cibum tumebat abdomen, crura plumbea videbantur, & foveam impressam diu retinebant, urina erat alba. Petebatur mense Martio consilium.